

Pyreneittenpaimenkoira

Chien de Berger des Pyrénées

pitkäkarvainen - à poil long - lyhytkarvainen - à face rase

Rodun historiaa

Pyreneittenpaimenkoira on rotuna erittäin vanha. Se on lähtöisin Ranskan ja Espanjan väliseltä Pyreneiden vuoristoalueelta, missä näitä pienikokoisia koiria on esiintynyt kautta aikain. Sitä ei ole jalostettu muista roduista, vaan se on kehittynyt omaksi roduksi aikojen kuluessa. Pyreneittenpaimenkoiralle tyypillistä on sen alkukantaisuus, sillä se on elänyt vuosisatojen ajan eristyksissä, säilyen näin muuttumattomana. Pyreneittenpaimenkoiran pääasiallinen tehtävä oli lammaslauoman kanssa pitäminen, kun taas sen yhteistyökumppani pyreneittenkoira vartioi laumaa. Eniten rotua on ollut yleisillä paimennusalueilla Pyreneillä.

1921-1925 tehtiin ensimmäinen yksityiskohtainen rotumääritelmä ja rotu hyväksyttiin virallisesti. Ensimmäiset pyreneittenpaimenkoirat osallistuivat myös koiranäyttelyyn ja rotu jaettiin virallisesti pitkä- ja lyhytkarvaiseen. Tänä päivänä rotu jaetaan kolmeen eri tyyppiin; pitkäkarvaiseen (à poil long) ja puolipitkäkarvaiseen (à demi-long), jotka arvostellaan yhdessä sekä lyhytkarvaiseen (à face rase) tyyppiin, jolla on oma rotumääritelmänsä. Rotukirja on vielä nykypäivänakin avoin ja eri karvanlaatuja saa vapaasti risteyttää keskenään.

Ensimmäiset pyreneittenpaimenkoirat saapuivat Suomeen 1986. Ensimmäinen pitkäkarvainen pentue syntyi loppuvuodesta 1988 ja ensimmäinen puhtaasti lyhytkarvainen pentue vasta 2005, lyhyt-pitkäkarva -yhdistelmiä oli jo 90-luvullakin.

Rotu on yksi epäyhtenäisimmistä hyväksytyistä roduista. Heterogeenisenä rotuna sen taso on edelleen erittäin vaihteleva ja yksilöt poikkeavat toisistaan hyvinkin paljon. Rodun populaatio on Suomessa ja myös muualla maailmassa hyvin pieni.

Luonne ja käyttö

Ranskassa rotua käytetään edelleen jonkin verran alkuperäisessä tarkoituksessa lammaspaimenena. Paimentaminen tulee jatkuvasti harvinaisemmaksi, mutta aktiivisia paimennuksen harrastajia on onneksi olemassa. Tänä päivänä pyreneittenpaimenkoiran tapaa yhä useammin aktiivisen seurakoiran ominaisuudessa.

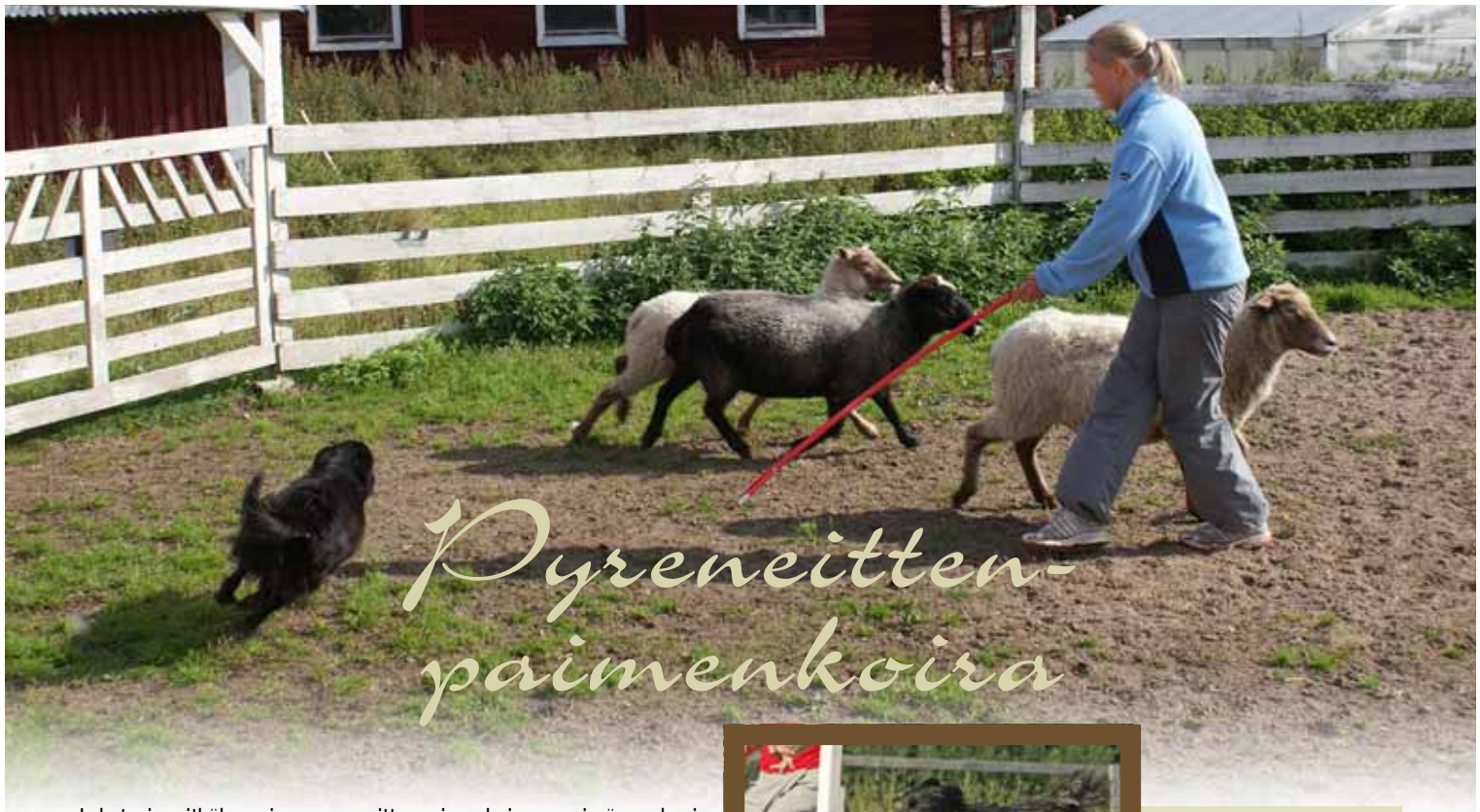
Paimenkoiralle tyypillistä sieluaan pyreneittenpaimenkoira ei ole vielä kokonaan menettänyt, vaikka paimennustaipumuksia ei enää jalostuksessa painotetakaan. Joissain yksilöissä paimennusvietit ovat vielä tallella, kuten muutkin aikoinaan elintärkeät ja alkukantaiset vaistot. Pyreneittenpaimenkoira on alkuperältään työkoira, se huomioon ottaen koira tarvitsee niin henkistä kuin fyysistäkin tekemistä voidakseen hyvin.

Pyreneittenpaimenkoira on monien mahdollisuuksien koira; agility, toko, paimennus, palvelus- ja pelastuskoiralajit sopivat sille mainiosti. Pyreneittenpaimenkoira kuuluu FCI:n listalla työkoiriin, joten Suomessa rodulla tulee aina olemaan myös palveluskoira-aikeudet.

Pyreneittenpaimenkoira on erittäin vilkas, miellyttämishaluinen ja nopea oppimaan. Se on helppo kouluttaa ahneutensa ja aktiivisuutensa ansiosta, tosin koiran vilkkaus vaatii ohjaajalta paljon kärsivällisyyttä - pyreneittenpaimenkoira kuulee ja näkee ympäristöstään kaiken.

Rodun hengissä selviytymisen edellytys vuoristossa on vuosisatoja ollut luonteen epäluuloisuus ja varautuneisuus. Se tulee sallia tietyissä rajoissa osaten erottaa se arkuudesta. Pennun sosiaalistaminen on koiran herkkyyden ja perimä huomioon ottaen erittäin tärkeää!

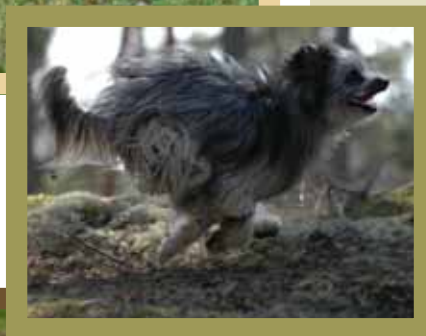
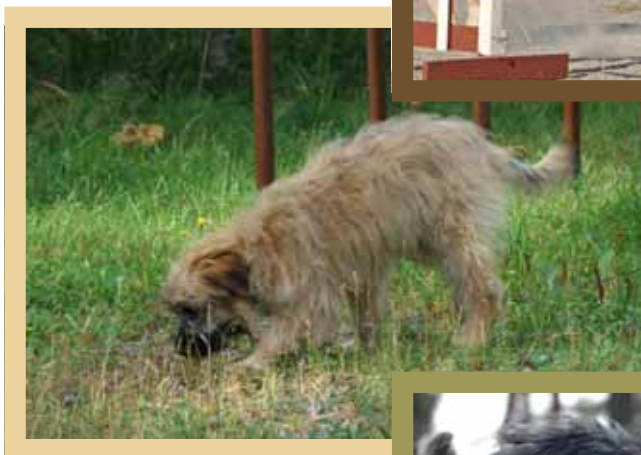
Pyreneitten- paimenkoira

Lyhyt- ja pitkäkarvaisen pyreneittenpaimenkoiran perimä on hyvin pitkälti yhtenäinen, koirien taustoilta löytyy samoja yksilöitä karvanlaadusta riippumatta. Lyhytkarvaisten kanta on vielä pitkäkarvaistakin pienempi, joten risteytykset ovat välttämättömiä. Lyhytkarvaista on sanottu hieman rauhallisemmaksi kuin pitkäkarvaista, mutta perimästä johtuvat yksilöerot ovat varmasti suuremmat kuin karvan laadusta johtuvat erot.

Rodun terveys

Pyreneittenpaimenkoira on niin rakenteeltaan kuin terveydeltäänkin varsin terve ja pitkäikäinen rotu! Joitain yksittäisiä sairauksia rodustamme löytyy, mutta mitään rotutyypillistä sairautta ei ole. Yleisimpien sairauksien joukossa on lonkkanivel dysplasia, muita hieman harvakuuisempia ovat epilepsia, polvilumpion luksaatio, kaihi, CEA sekä PDA. Jalostukseen pyritään käyttämään terveitä, rodunomaisia yksilöitä, jotta rotumme taso säilyisi hyvänä.

Suomessa vahvuutena voidaan pitää hyvin tunnettua koirakantaa ja erinomaisen hyvin tutkittuja jalostuskoiria. Olemme kasvattajamaista lähes aina, missä kuvataan jalostuskoirin kuin myös kotikoirien lonkat ja kyynärpäät sekä tutkitaan polvet ja erityisesti nyt myös silmät. Haluamme osaltamme luoda entistä terveempää paimenkoiraa.

FCI ROTURYHMÄ 1:
lammas- ja karjakoirat

Pitkäkarvainen:
Pyreneitten vuoristoalueen maataloilla ja laitumilla käytetty paimenkoira. Alkuperältään vaatimaton rotu oli koiramaailmalle lähes tuntematon 1900-luvun alkupuolelle saakka. Ulkomuoto ja karvapeite vaihtelivat huomattavasti vuoristoalueen laaksojen välillä.

SÄKÄKORKEUS:
urokset 40–48 cm
nartut 38–46 cm

Lyhytkarvainen:
Pyreneitten vuoristoalueen maataloilla ja laitumilla käytetty paimenkoira. Lyhytkarvaisia pyreneittenpaimenkoiria oli ensisijaisesti Pyreneitten vuoriston tasangoilla. Hevoskauppiat ja karjanajajat arvostivat tätä rotua suuresti.

SÄKÄKORKEUS:
urokset 40–54 cm
nartut 40–52 cm

Pyreneitten- paimenkoira

Kuvat: Sari Eskelinen, Saija Niemi, Mika Honkanen, Kati Kuuttila, Sanna Tiainen, Teija Sonni-Kautto, Tiina Lundan, Esa Paulasto, Osmo Vikman, Jaana Viinikka.

Kierrä, katsele ja kysele!

Pyrtsiin pitää ehdottomasti tutustua liveinä ja mieluiten useampaan eri yksilöön ennen hankintaa. Koirakirjat eivät kerro läheskään koko totuutta rodusta.

Kun valitset pentua, on sen perimä molemmilta vanhemmilta saatua. Kannattaa siis ensin valita itseään miellyttävät vanhemmat, niin luonteen, terveyden kuin ulkoisen olemuksenkin mukaan ja tutustua myös itse kasvattajaan, koska ensimmäinen yhteytesi rodun parissa on pentusi kasvattaja. Hän neuvoo, opastaa ja auttaa kaikessa mahdollisessa ja toivottavasti kannustaa sinut pentusi kanssa mukaan rodun yhteisiin touhuihin.

Älä hätäile! Harvinaisen rodun pentuja ei aina ole saatavilla, eikä kaikki yhdistelmät välttämättä täytä toiveitasi. Harkitse tarkkaan, koska sitoudut juuri kyseiseen koiraan parhaimmillaan 15 vuodeksi. Siksi pennun valintaan kannattaa panostaa.

Hyvä sosiaalistaminen & määrätietoinen kasvatus

Jos etsit sosiaalista, helppoa kotikoiraa, joka tulee hyvin toimeen kaikkien ihmisten ja muiden eläinten kanssa, ei pyreneittenpaimenkoira välttämättä ole etsimäsi rotu. Rotu on hauskan näköinen ja luonteeltaankin varsin hauska, mutta varautuneena ja alkukantaisena paimenrotuna se vaatii paljon sosiaalistamista ja totuttamista kaikkeen mahdolliseen sekä rodunomaista tekemistä, jotta siitä voisi tulla helppo ja sosiaalinen. Myös käsittelyyn koira on totutettava heti pennusta, jotta eläinlääkärikäynneistä ja normaaleista hoitotoimista ei muodostu vaikeita.

Pyreeneesi on herkkä ja temperamentikas pakkaus, joka tarvitsee aikaa omistajaltaan. Se on hyvin laumasisdonnainen ja haluaa olla mukana kaikessa toiminnassa. Mitä aktiivisempi perhe, sitä tyytyväisempi koira. Paimenkoirana rodun riistavietti ei ole vahva, joten vapaana juokseminen pyreneittenpaimenkoiralle onkin varsin mieluisaa, mutta sen ehto on hyvin opetettu luoksetulo.

Pentukouluun tai koirakouluun kannattaa mennä heti kun se on mahdollista. Jokainen koira tarvitsee peruskoulutuksen ja samalla suhdekoiraan kehittyä, mikä on erittäin tärkeää koiran kanssa eläessä. Pariin ensimmäiseen vuoteen huolella satsaaminen ennaltaehkäisee mahdolliset myöhemmät ongelmat. Hyvin sosiaalistettu ja määrätietoisesti kasvatettu pyreneittenpaimenkoira on mitä ihanteellisimmin kumppani menossa mukana!

Pyreneläiset

Pyreneittenpaimenkoirien ja pyreneittenkoirien virallinen rotua harrastava yhdistys on Suomen Pyreneläiset ry. Yhdistykseen voit aina ottaa yhteyttä – rotujemme hyvinvointi on meille tärkeää, autamme aina mielellämme!

Tarkempia tietoja rodun tilanteesta löydät yhdistyksen sivuilta Jalostuksen tavoiteohjelmasta. Rotumääritelmistä löytyvät ulkomuodon yksityiskohdat ja Kennelliiton Koiranetistä viralliset terveystulokset.

Suomen Pyreneläiset ry.
www.suomenpyrenelaiset.fi
puh. 040 379 7850